

SAVEZNI SEKRETARIJAT ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE

DRŽAVNA TAJNA

M A G N E T O G R A M

SA SASTANKA SAVEZNOG, REPUBLIČKIH I POKRAJINSKIH SEKRETARA ZA
UNUTRAŠNJE POSLOVE, ODRŽANOG 17. JANUARA 1989. GOD. U BEOGRADU

Beograd, januar 1989. godine

Primerak br.
6

T. ERTL:

Mislim da se tu unelo sve što se dogovaralo. Mi znamo u kakvoj se situaciji nalazimo, a i poznato nam je gde to vodi. Nije po prvi put da pričamo o tome, ali izgleda da su bile sve dosadašnje priče uzaludne. Sva upozorenja koja smo davali, prve takve informacije šta se može desiti ako će neki trendovi da idu tim putem.

Ja mislim da se definitivno završio jedan period našeg razvitka. Nastaju nove snage, nastaju novi odnosi, Savez komunista, pa i druge socijalističke snage i naše službe, ja mislim da su zbunjene. U ovoj konfuziji ne zna se šta bi i kako bi - sa ljudima koji su bili do juče u obradi (i još danas u obradi) treba da danas razgovaramo kao sa nekom snagom. Što je to pravni red (a on nam je potreban)? Šta se može desiti kada počnu emocije da se raspiruju kao što sada vidimo?

Jasno je da iz tih konfuzija primaju pomoć za napade i na Službu i na Armiju, na sve ono što predstavlja ovu državu, koju smo stvarali za vreme revolucije i razvijali do nedavno.

Mi možemo, imamo i argumenata za krivično gonjenje, ali ni na Tužilaštvu ne primaju. I šta se dešava? Mi krivičnu prijavu, a tužilaštvo - nije to krivično delo. Ja sam prošle nedelje bio u Skupštini 12 sati - saslušavaju me kao poslednju barabu sa ulice! Ja sam im rekao - drugovi imam ja kriminaliste koje rade sa našim građanima kao što radite vi sa nama. A tamo sede komunisti, čute i čekaju. Na sednici CK govori se o političkim i ne znam kakvim procesima. Da nije taj proces išao zajedno sa Armijom, ni mene i mnogih u tom Sekretarijatu više ne bi bilo.

Hoću da kažem, družo sekretaru, da bi sve ove teme koje si nabrojao trebali do kraja januara ili početka februara da izdiskutiramo, jer nama se stvarno svaki dan menja situacija. Ja se plašim da svi ovi zahtevi za odstranjivanje rukovodstava nisu baš sasvim bez neke platforme. Ja mislim da se tu stvara prostor i da ćemo se sutra naći sa oportunistima i ljudima koji neće znati šta bi. Ako se u Sloveniji digne na nekakve funkcije bela garda, negde četnici, negde ustaše - mi ćemo imati drugačije konfrontacije, onda nama džabe pozivi na to da ćemo energičnije da radimo, nema više vremena. Ja stvarno mislim da bi trebalo najpre mi da se dogovorimo da vidimo kako, jer to je za mene najveća opasnost. Ta unutrašnja opozicija povezana je sa stranim službama, sa emigracijom, sa svim onim što ne želi dobro Jugoslaviji. Jer, ako se pomene strani faktor i povezivanje sa stranim faktorom, onda opozicija drugačije gleda, ipak se plaši. Ako nećemo sredjivati sad unutra, pojedine grupe, odbore, saveze - šta posle? Onda, drugovi, tu nema šanse za nas, jer nema političke podrške, a Savez komunista ne može preko noći da postane nekakva snaga koja će sada to i sredjivati, ja u to ne verujem (evo, 42 godine sam član Saveza komunista, ali moram to da kažem).

Ako se mi dogovorimo kako ćemo presecati te veze iz inostranstva i unutrašnjosti, ja mislim da najviše možemo uraditi za Jugoslaviju, ali pod uslovima da službe ne mogu biti u funkciji nekakvih svakodnevnih politika, republičkih politika. Ako se ta Služba neće dignuti iznad svega toga i postati jugoslovenska služba, onda ja ne vidim tu izlaza.

Ti ćeš, družo sekretare, na svakom sastanku nekome da uputiš lepe reči i zahvališ mu na saradnji, jer će nas biti sve manje ovde. Ali, ja mislim da se ne radi samo o tome da će nas penzionisati, nas će zatvarati i poubijati - ja vam

kažem, nemojmo se šaliti s tim. Kolike laži, koliko mržnje sposobni su pojedini stvoriti prema nekome ili nekoj službi! Drugovi, što je najgore u ovoj situaciji, ljudi sve to veruju. Kako kaže drug sa Kosova, do juče dobri prijatelji, sede za jednim stolom, danas se ne pogledaju, idu jedan pored drugoga, pa čak sa mržnjom, bez da razmišljaju, što bi to trebalo, zašto bi to trebalo. Ja mislim da je situacija takva da treba pre svega državnu bezbednost dati na diskusiju, da treba da vidimo šta ćemo, kako ćemo, jer kako je to sada bez ikakvog političkog oslonca mi ćemo doživeti potpuni krah. Ja moram da kažem, u Sloveniji najodgovorniji ljudi, ljudi koji nešto znaju o toj službi, koji su radili nešto za tu službu, ozbiljno razmišljaju da idu. Da meni nije stalo da izборim tu bitku za čast Službe i ja bih otišao, jer se osećaš ponekad sam na nekoj livadi.

Zato ja predlažem da mi što pre (ili barem podsekretari državne bezbednosti) sednemo, ja mislim da nam ne trebaju velike analize. Znamo situaciju, mislim da znamo i kuda vodi sve ovo. Jer, ja mislim da smo mi na nekoj raskrsnici i u tome moramo tražiti ishod za naš rad, jer ćemo to morati rešavati drastičnim merama, što će ovu Jugoslaviju da vrati za desetine godina ili će nam stvari ići i te Jugoslavije više neće biti. Mi moramo polaziti od toga da sve ovo što danas imamo nije ni demokratija, nije ni interes jugoslovenskih naroda, ni radničke klase Jugoslavije - to je anarhija kojoj smo dozvolili da dobije svog mah maha. Ja mislim da je u takvim prelaznim periodima to i objektivno i stvarno moguće, samo se plašim da takvim odnosima kakvi su sada u Jugoslaviji taj period dugo potraje, i da ćemo ispaštati zbog njega duge godine.